

24-04-18

Mark- och miljööverdomstolen
Svea hovrätt
Box 2290
103 17 Stockholm

Yttrande i mål M 15371-22

Som juridiskt ombud enligt fullmakt för de sakägare och föreningar jag företräder, se inlämnade fullmakter i mål 1167-20 Mark- och miljödomstolen i Nacka, yttrar jag mig härmed över Stockholm Exergi AB:s överklagande.

Yrkanden

Mina huvudmän bestrider att Stockholm Exergi AB:s (nedan kallat bolaget) överklagande bifalls och yrkar att Mark- och miljööverdomstolen fastställer Mark- och miljödomstolens dom.

Lövsta Båtsällskap yrkar på ersättning för sina rättegångskostnader enligt 25 kap 2 § st 2 miljöbalken (MB).

Talerätt

Bolaget gör gällande att mina huvudmän - närboende och föreningar - saknar talerätt i målet då påverkan på deras intressen enligt bolaget inte berörs av sökandens överklagande.

Mina huvudmän tillbakavisar detta och hävdar att de i allra högsta grad påverkas både av de ansökta verksamheterna och av ett eventuellt bifall till bolagets yrkande. Vidare gäller frågan om talerätt rätten att överklaga. Mark- och miljödomstolens beslut gick inte mina huvudmän emot och de har av förklarliga skäl därför inte heller överklagat den aktuella domen.

Mark- och miljödomstolen fann att det saknades särskilda skäl för att ge dispens från förbuden i 1 och 6 §§ i vattenskyddsföreskrifterna och avslog därför ansökan. Det fanns därför inte skäl för domstolen att i övrigt pröva tillåtligheten av verksamheterna. Bolagets överklagande gäller därför denna begränsade fråga. Målet är dock inte, som bolaget hävdar, i realiteten begränsat till frågan om påverkan på vattenskyddsområdet då ett bifall till bolagets överklagande skulle innebära att samtliga frågor i målet öppnas upp för förnyad prövning.

Enligt praxis ska rätten att vara part och att överklaga tillkomma varje person som kan tillfogas skada eller utsättas för någon annan olägenhet till följd av ett beslut, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse och inte är enbart teoretisk eller helt obetydlig (se NJA 2004 s 590 I och II). Målet rör olägenheter för mina huvudmäns hälsa i form av bland annat luftföroreningar, buller, lukt, spridning av föroreningar från förorenad mark, ljusimmissioner, vibrationer och buller till följd av trafik, minskat rekreativt område och risk för brand och olyckor. De påverkas således genom de planerade verksamheterna så att de utsätts för risk för skada och olägenheter på ett sätt som omfattas i 16 kap 12 § MB.

Detta gäller även de föreningar som inte är miljöorganisationer som jag företräder; Hässelby Skridskoförening, Plebs Choppers, Föreningen Riddersviks Kolonilotter, Kyrkhamns varvsförening, Lövsta Båtsällskap, Lövsta koloniträdgårdsförening och Västerorts Bilspport klubb. Flera av dessa föreningar kommer inte att kunna fortsätta att bedriva verksamhet i området.

Rädda Lövsta är en sådan miljöorganisation som har talerätt enligt 16 kap 13 § MB. Föreningen är en ideell förening som enligt stadgarna har som syfte att tillvarata natur- och miljöintressen. Föreningen har idag 1160 medlemmar och har verkat i Sverige i mer än tre år. Handlingar som styrker detta bifogas, se bilagorna 1-3.

Skäl till att överklagandet bör avslås

Mina huvudmän har varit aktiva från avgränsningssamråd samt under hela handläggningen av målet i Mark- och miljödomstolen genom yttranden och aktivt

deltagande under huvudförhandling och syn. Mina huvudmän har även anlitat egna sakkunniga för att bistå i målet, den s k Vattengruppen. Vattengruppen består av:

Anders Berntell, f d Executive Director 2030 Water Resources Group (Världsbanken), Stockholm International Water Institute samt Ämnesråd med ansvar för vattenfrågor (Water Director) Miljödepartementet

Gunilla Brattberg, f d vice VD och teknisk direktör, Stockholm Vatten; programchef Stockholm Environment Institute. Limnolog, marinbiolog och hedersdoktor Stockholms universitet. Ledamot av Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien.

Brita Forssberg, f d informationschef, Stockholm Vatten och sekreterare IWA Sverige.

Christer Lännergren, limnolog och f d recipientansvarig, Stockholm Vatten.

Sven-Erik Skogsfors, f d VD Stockholm Vatten och Stockholm International Water Institute; f d styrelseledamot Svenskt Vatten och International Water Association samt ledamot av Statens VA nämnd

Mina huvudmän hänvisar till samtliga tidigare inlagor i målet i sin helhet (yttrande under avgränsningssamråd, yttrande 21-03-26 med bilagor, yttrande 22-02-18 med bilagor, 22-05-27 med bilagor). Vad som där framförts vidhålls. De i sammanhanget relevanta delarna av dessa inlagor sammanfattas kortfattat nedan, med vissa tillkommande kommentarer till bolagets överklagande. Till detta yttrande bifogas även ett nytt yttrande från Vattengruppen, se bilaga 4 med underbilagor.

Då målet främst, men inte enbart, i nuläget rör frågan om verksamheternas tillåtlighet i förhållande till påverkan på vatten och det aktuella vattenskyddsområdet tas främst dessa delar särskilt upp här.

- De sökta verksamheterna riskerar att medföra negativ påverkan på hela Östra Mälaren, som är skyddad vattentäkt för Storstockholm.

De sökta verksamheterna riskerar att medföra påtaglig negativ påverkan på riksintresse för anläggning för vattenförsörjning utpekad enligt 3 kap 8 MB, området med Görvälnsverket (Havs- och vattenmyndighetens beslut 2845-2016). Även Lovö vattenverk och tillika riksintresse har sitt intag i Görväln.

- Området utgör ett av de mest förorenade markområdena i Stockholmstrakten och i Sverige. Detta är av avgörande betydelse vid bedömningen om den förslagna lokaliseringen kan anses tillåtlig enligt miljöbalken, inte minst i förhållande till risken för förorening av vatten. De ansökta verksamheterna riskerar om de medges att medföra en föroreningssituation som är värre än den som föreligger idag, både under uppförande och under drift av verksamheterna. Det är således de ansökta verksamheterna som genom att öka risken för spridning av befintliga föroreningar till vattenförekomsten som ska bedömas.

- Mark- och miljööverdomstolen har därmed i målet inte att bedöma huruvida sanering av området behövs och hur sådan sanering i så fall bör utföras, utan om de sökta verksamheterna med planerade skyddsåtgärder såsom viss sanering kan anses uppfylla de krav som miljöbalken och EU:s miljölagstiftning som ramvattendirektivet ställer upp. Mina huvudmän hävdar att det faktum att sökanden avser att vidta vissa saneringsåtgärder inte på något sätt uppväger de risker som uppförande av hamn, transportband och övriga anläggningar kan komma att medföra samt själva driften av verksamheterna när uppförandet väl är klart. Riskerna är avsevärda och påverkar främst dricksvattentäkten Mälaren, men verksamheterna riskerar även att medföra hälsolägenheter för närboende och andra personer som vistas i området.
- Mina huvudmän och Vattengruppen delar Mark- och miljödomstolens bedömning att bolaget inte har tagit tillräcklig hänsyn till den komplexa föroreningsituationen vid Lövsta med kraftigt förorenade bottensediment samt att bolaget inte har beaktat föroreningsituationen i markområdet i tillräcklig utsträckning.
- Bolaget skriver i sitt överklagande att om de ansökta verksamheterna inte kommer till stånd, kommer Lövstaområdets påverkan på Mälaren att bestå under lång tid. Bolaget tycks därmed anse att de enda möjligheter som föreligger är att bolaget får tillstånd, och sanerar lite grann, eller att platsen inte saneras alls. Detta är förstås inte alls de enda möjligheterna för platsens framtida användande. Inget hindrar att platsen saneras av tidigare verksamhetsutövare/markägare eller annan verksamhetsutövare och i stället används för helt andra ändamål såsom exempelvis friluftsområde eller för nya bostäder. Bland andra Naturvårdsverket menar ju dessutom att ett tillstånd till verksamheterna tvärtom skulle förhindra eller i alla fall försvåra en framtida sanering av hela påverkansområdet. Mark- och miljödomstolen delade denna bedömning.

Bolaget skriver även att om bolaget ansökan inte kan bifallas vad gäller muddringen, kommer inte heller någon annan ansökan om tillstånd till saneringsmuddring vid Lövsta att kunna bifallas. Detta uttalande är gripet ur luften. Bolaget kan inte veta hur en sådan eventuell framtida ansökan skulle se ut och vilken teknik m m som där skulle föreslås. Målet rör vidare inte enbart påverkan till följd av muddringen av det planerade hamnområdet utan även driften av de ansökta verksamheterna.

- I bedömningen av huruvida en lokalisering är tillåtlig enligt 2 kap 6 § MB ska även räknas in påverkan på miljökvalitetsnormer meddelade med stöd av 5 kap MB, i detta fall är enbart miljökvalitetsnormer för vatten aktuella. De planerade verksamheterna ligger i och i anslutning till samt avser släppa ut processvatten och dagvatten till ytvattenförekomster för vilka det finns miljökvalitetsnormer (MKN). Påverkan på MKN vatten riskeras även genom muddring, uppförande av hamn samt fartygstrafik m m.

- Enligt 5 kap 4 § MB, som är en direkt implementering av EU:s ramvattendirektiv med den uttolkning som EU-domstolen givit detta, får en myndighet eller en kommun inte tillåta att en verksamhet eller en åtgärd påbörjas eller ändras om detta, trots åtgärder för att minska föroreningar eller störningar från andra verksamheter, ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljö kvalitetsnorm. Uppstår sådan försämring och prövningsmyndigheten ändå avväger att ge tillstånd måste förutsättningarna i art 4.7 ramvattendirektivet, implementerade i 4 kap 11-12 §§ vattenförvaltningsförordningen, vara uppfyllda.
- Miljö kvalitetsnormerna för ytvattenförekomsten Mälaren-Görväln - WA11895268 / SE659044-160864 är God ekologisk status och God kemisk ytvattenstatus till år 2027 (med undantag för kvicksilver och bromerade difenyleter). Nuvarande status har dock klassificerats till Måttlig ekologisk status och Uppnår ej god för kemisk status. Utslagsgivande för statusklassningen är förekomst av miljögifter, d v s status för särskilda förorenande ämnen (SFÄ). Det finns risk för att miljö kvalitetsnormen inte kommer att uppnås till år 2027. Riskbedömningen anger en risk för att ett eller flera av de särskilda förorenade ämnen överstiger gränsvärdet för god status och att god status inte kommer att kunna uppnås till 2027.
- När det gäller den kemiska statusen uppnås inte God för följande prioriterade ämnen: antracen, bromerad difenyleter, bly och blyföreningar, kadmium och kadmiumföreningar, kvicksilver och kvicksilverföreningar, PFOS och tributyltennföreningar. Bedömningen baseras på påverkansanalysen av betydande påverkanskällor och statusklassningen av prioriterade ämnen. Det finns risk för att miljö kvalitetsnormen inte kommer att uppnås till år 2027. Riskbedömningen anger en risk för att ett eller flera prioriterade ämnen överstiger gränsvärdet för God kemisk status och att God status inte kommer att kunna uppnås till 2027.
- För ytvattenförekomsten Mälaren-Görväln finns även krav enligt dricksvattenföreskrifterna, Dricksvattenförsörjning, Artikel 7 - SEA7SE659044-160864. Vattenförekomster som utgör skyddade områden på grund av uttag av dricksvatten behandlas utförligt i ramvattendirektivet (bilaga IV). Av särskilt intresse för detta mål är därmed också de ämnen som listas i bilaga I till direktiv 2008/105/EG där prioriterade ämnen och andra förorenande ämnen ingår.
- Östra Mälaren utgör sedan år 2008 vattenskyddsområde enligt 7 kap 21 § MB (vilket även stämmer överens med ramvattendirektivets krav i art 7). Det sökta verksamhetsområdet ligger inom primär och sekundär skyddszon för detta vattenskyddsområde. Av vattenförekomsterna inom skyddsområdet – Görväln,

Rödstensfjärden, Långtarmen och Fiskarfjärden (som även innefattar Nockebysundet) har endast Rödstensfjärden God ekologisk status enligt statusklassningen, medan statusen för de övriga är måttlig.

- Prövningsmyndigheten måste, med stöd av underlag från sökanden, granska hur verksamheterna riskerar påverka aktuella miljökvalitetsnormer och utgångspunkten för denna bedömning måste då vara aktuell vattenstatus samt de kvalitetsfaktorer (parametrar eller de tillstånd som de indikerar) som sänker statusen. I nu aktuellt mål måste Mark- och miljööverdomstolen bedöma verksamheternas tillåtlighet i förhållande till 5 kap 4 § MB och gällande miljökvalitetsnormer oaktat vad bolaget yrkat på i sitt överklagande då bestämmelserna om dricksvattenkvalitet i ramvattendirektivet måste ses som en utgångspunkt och rättslig grund för de vattenskyddsföreskrifter som meddelats av Länsstyrelsen. Vattenskyddsföreskrifterna måste ses som specifikationer av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap MB (se MÖD M 11540-14) och 5 kap 4 § MB när det gäller de aktuella verksamheterna respektive det aktuella området. Därmed är även frågan om lokalisering och skyddsåtgärder aktuella i målet.
- Mina huvudmän hänvisar här till Bielefeld (C-535/18 p 76):

” Detta innebär att behöriga myndigheter är skyldiga, enligt artikel 4 i direktiv 2000/60, att under förfarandet för tillstånd för ett projekt – således innan beslut i ärendet fattas – kontrollera huruvida projektet kan få negativa effekter för vattnet som skulle strida mot skyldigheten att förebygga försämring av respektive skyldigheten att förbättra yt- och grundvattenförekomsternas status.”

- Bolaget hävdar att det rör sig om en tillfällig föroreningsspridning.

Även en tillfällig försämring är enligt EU-domstolen inte tillåten om inte förutsättningar för undantag finns. Artikel 4 i ramvattendirektivet ska enligt EU-domstolen i mål C-525/20 tolkas så att det inte är tillåtet för medlemsstaterna att, vid bedömningen av huruvida ett visst program eller ett visst projekt är förenligt med målet att förebygga försämring av vattenkvaliteten, underlåta att beakta tillfällig och kortvarig påverkan utan långsiktiga konsekvenser för vattenförekomster, såvida det inte är uppenbart att sådan påverkan till sin natur endast kan medföra liten inverkan på statusen hos ifrågasatt vattenförekomster och inte kan orsaka någon ”försämring” av denna status, i den mening som avses i denna bestämmelse.

Även kortvarig påverkan måste således beaktas. Det är inte uppenbart att den förorening som är aktuell i målet är så liten att den inte kan orsaka försämring av ytvattenstatusen. Det kan även ifrågasättas om den muddring och de markarbeten som krävs och byggande av hamnen m m kan anses vara kortvarig.

- Bolaget hävdar i sitt överklagande att de åtar sig att helt eliminera risken för omgivningspåverkan från det blivande påverkansområdet. Mina huvudmän och Vattengruppen menar att ett sådant åtagande inte ens är möjligt och att de försiktighetsmått m m som bolaget åtar sig inte räcker till för att eliminera en sådan risk. Mina huvudmän delar Mark- och miljödomstolens bedömning att de av bolaget föreslagna villkoren inte är tillräckliga.

I aktuellt mål uppnår inte vattenförekomsten som kan komma att påverkas av de sökta verksamheterna som framgår ovan vare sig god ekologisk eller god kemisk status. De ansökta verksamheterna kan heller inte anses innebära någon förbättring för förekomstens status utan en försämring, detta oaktat vad sökanden påstår i ansökningshandlingarna.

Uppförande och drift av de planerade verksamheterna skulle i stället äventyra uppnåendet av både god ekologisk och kemisk status, miljökvalitetsnormerna äventyras därmed. Bolaget har inte visat att muddringsarbetena eller driften av verksamheterna kan vidtas utan otillåten påverkan, inte heller i nu kompletterande handlingar.

Verksamheterna är inte tillåtliga enligt 5 kap 4 § MB. Verksamheterna strider därmed även mot de aktuella vattenskyddsföreskrifterna.

- Mark- och miljödomstolen har enligt mina huvudmän och Vattengruppen värderat den av bolaget redovisade beräkningen av partikelspridning från planerade arbeten i vatten (främst muddring) på ett riktigt sätt.
- Mina huvudmän och Vattengruppen vidhåller att även driften av verksamheterna, inkluderande fartygstrafiken, utgör en risk för vattenförorening. Mina huvudmän delar även här Mark- och miljödomstolens bedömning i frågan.
- Undantag kan i vissa fall enligt 4 kap 11-12 §§ vattenförvaltningsförordningen meddelas om en verksamhet medför en risk för att en ytvattenförekomsts kvalitet försämras från hög status till god status och verksamheten eller åtgärden är en hållbar mänsklig utvecklingsverksamhet.

Vattenförekomsten Görväln, den vattenförekomst som främst kan komma att påverkas av de sökta verksamheterna, har idag måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status – således inte hög status. Att medge undantag från måttlig eller sämre status till lägre status är inte rättsligt möjligt.

Nu aktuella verksamheter har vidare endast en marginell betydelse för tillhandahållandet av fjärrvärme och el. Mina huvudmän hävdar att de aktuella verksamheterna inte kan anses utgöra ett sådant allmänintresse av största vikt som avses i art 4.7 ramvattendirektivet och 4 kap 12 §

vattenförvaltningsförordningen, särskilt i förhållande till det höga allmänintresse bevarandet av dricksvattentäkten för över 2 miljoner människor måste anses ha.

Det saknas därmed förutsättningar för att medge undantag enligt 4 kap 11-12 §§ vattenförvaltningsförordningen.

Det saknas därmed även möjlighet att medge dispens från vattenskyddsföreskrifterna.

Avslutningsvis

Mina huvudmän vidhåller att de har talerätt i målet och vad de framfört i tidigare inlagor. Till detta kommer nytt yttrande från Vattengruppen.

De ansökta verksamheterna strider mot 1 och 6 §§ vattenskyddsföreskrifterna för Östra Mälaren. Dispens krävs därmed.

Dispens från vattenskyddsföreskrifter kan enligt 7 kap 22 § st 2 meddelas om det finns särskilda skäl. Dispens ska ges restriktivt och det måste tydligt visas att sökandens enskilda intressen väger tyngre än allmänhetens intresse av att skydda vattentäkten. Det krävs således både skäl för avsteg från förbudet och att ett eventuellt avsteg inte ska motverka förbudets syfte. I aktuellt mål saknas särskilda skäl och ett tillstånd till verksamheterna skulle motverka förbudets syfte. Förutsättningar för dispens saknas därmed. Mina huvudmän och Vattengruppen delar Mark- och miljödomstolens bedömning i frågan och tillbakavisar att bolaget har visat att föroreningssituationen för vattentäkten kommer att förbättras genom de ansökta verksamheterna och att risken för tillkommande föroreningar är liten.

Bolaget hänvisar i sitt överklagande till Mark- och miljööverdomstolens dom i mål M 11192-18. Omständigheterna i den domen kan dock inte jämföras med de verksamheter som det handlar om i nu aktuellt mål. Mål M 11192-18 rörde en utökning av befintlig avfallshanteringsverksamhet för mottagning och behandling av bl a kylmöbler i Lövsta. Verksamheten ligger inom den sekundära skyddszonen för Östra Mälarens vattenskyddsområde. Miljöprövningsdelegationen avslög ansökan om tillstånd till fortsatt och utökad återvinningsverksamhet eftersom den sökta verksamheten ansågs medföra en inte obetydlig risk för förorening av vattentäkten vid Östra Mälaren, främst genom släckvatten vid en eventuell brand. Mark- och miljödomstolen fastslog avslaget. Efter miljöprövningsdelegationens beslut om avslag justerades ansökan till att inte längre omfatta t ex mellanlagring av sådant farligt avfall som blybatterier och impregnerat trä. Mark- och miljööverdomstolen poängterade särskilt att den aktuella ansökan avsåg tillstånd till utökning av en redan befintlig verksamhet och att de villkor och försiktighetsåtgärder som föreslagits skulle komma att gälla för och betjäna även den verksamhet som redan bedrivs. Domstolen återvisade ärendet till miljöprövningsdelegationen. Nuvarande mål handlar om helt nya

verksamheter och av en helt annan omfattning än det mål bolaget hänvisar till. Det är långt ifrån säkert att Mark- och miljööverdomstolens bedömning blivit densamma om återvinningsanläggningen inte redan funnits på platsen. Även Mark- och miljödomstolen konstaterar att en helt ny återvinningsverksamhet av det slag som bolaget bedriver inte skulle tillåtas, redan på grund av bestämmelserna i vattenskyddsföreskrifterna (MMD Nacka M 4131-17). Risker för negativ påverkan på dricksvattentäkten av nu aktuella verksamheter måste anses vara påtagligt mycket högre än från en befintlig återvinningsanläggning.

De av bolaget föreslagna villkoren är inte tillräckliga. Vidare är riskerna för exempelvis en fartygsolycka till följd av verksamheten som kan förorena dricksvattentäkten möjligen små, men långt ifrån obetydliga. Villkoren måste vara så omfattande att verksamheten bl a måste kunna tillåtas enligt 5 kap 4 § MB. Så är i målet inte fallet. De reviderade villkor bolaget förslår i sitt överklagande ändrar inte mina huvudmäns och Vattengruppens inställning gällande detta.

De ansökta verksamheterna riskerar ge upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm. Verksamheterna är därmed inte tillåtliga enligt 5 kap 4 § MB. Förutsättningar för undantag enligt 4 kap 11-12 §§ vattenförvaltningsförordningen saknas.

Ett återvisande till Mark- och miljödomstolen och en förnyad prövning i Mark- och miljödomstolen torde vidare innebära att samtliga frågor i målet öppnas upp för förnyad prövning. Dessa frågor omfattar då, förutom föroreningsrisken för dricksvattentäkten, även frågor bl a om:

- Utsläpp till luft i form av rökgaser och stoft
- Buller
 - För närboende. Närmaste hus ligger enbart några hundra meter ifrån verksamhetsområdet. Förutom buller från själva kraftvärmeverket tillkommer trafikbuller till följd av verksamheten på land och till sjöss.
 - För naturområden. Kyrkhamn som ligger i direkt anslutning till verksamhetsområdet vann år 2022 ett internationellt pris på grund av områdets viktiga funktion som tyst plats i Stockholm (Urban Quiet Park Award). Området är ett viktigt tyst område både för människor och djur.
- Direkta hälsoeffekter för närboende på grund av åtgärder med förorenad mark
- Lukt- och ljuimmissioner
- Påverkan på naturmiljö och skyddade arter
- Påverkan på friluftsliv och rekreation
- Klimatpåverkan
- Trafik.

De planerade verksamheterna riskerar att medföra omfattande och irreversibla skador, en del under decennier, en del kanske bestående för all framtid. Med hänsyn till vattentäktens stora betydelse för samhället och då reservvattentäkternas kapacitet inte är tillräckliga skulle en förorening få mycket stora negativa konsekvenser.

Ansökta verksamheter innebär, trots föreslagna skyddsåtgärder och försiktighetsmått, därmed en sådan olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön att den inte är tillåtlig. Det saknas därför förutsättningar att bevilja det ansökta tillståndet och bolagets överklagande måste av dessa skäl avslås.

Dag som ovan

Gunilla Höberg Björck

Bilagor

1. PROTOKOLL KONSTITUERANDE STYRELSEMÖTE #RÄDDALÖVSTA
2. Stadgar för föreningen #Rädda Lövsta
3. VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR IDEELLA FÖRENINGEN #RÄDDA LÖVSTA 2023
4. Yttranden från Vattengruppen
 - a. Vattengruppens yttrande till Rädda Lövsta i anslutning till Mark – och miljööverdomstolen i mål nr M 15371-22
 - b. Vattengruppens yttrande 2021 03 23 över tillståndsansökan till uppförande och drift av energianläggning och hamn i Lövsta. Mål M 1167-20
 - c. Yttrande från Vattengruppen (Rädda Lövsta) 2022 02 05 avseende Stockholm Exergis bemötande 2021 11 09
 - d. Bemötande av Stockholm Exergis inlägga 2022 04 22, aktbilaga 184. Vattengruppen, Rädda Lövsta.